

Chui xuống lòng đất châu Âu tìm 'nhân ngư'

Simon và Susan Veness - 16 tháng 10 2015

Image copyright [Arne Hodalič](#)

Miran, hướng dẫn viên đoàn chúng tôi, chiếu đèn pin vào hồ nước trong vạt như pha lê nằm lọt giữa các vách núi. "Kia kìa. Quý vị thấy chưa? Đó là nhân ngư proteus. Rất là hiếm, thậm chí ngay tại những hang động Postojna này."

Phải công nhận là trông thứ động vật lưỡng cư có hình dạng như con cá chình nhưng lại có màu trắng bệch thì rất kỳ lạ, nhưng những gì chúng tôi được chứng kiến dưới lòng đất này của Slovenia thì quả còn lạ hơn. Cứ như thể ta đang lọt vào thế giới bên kia vậy!

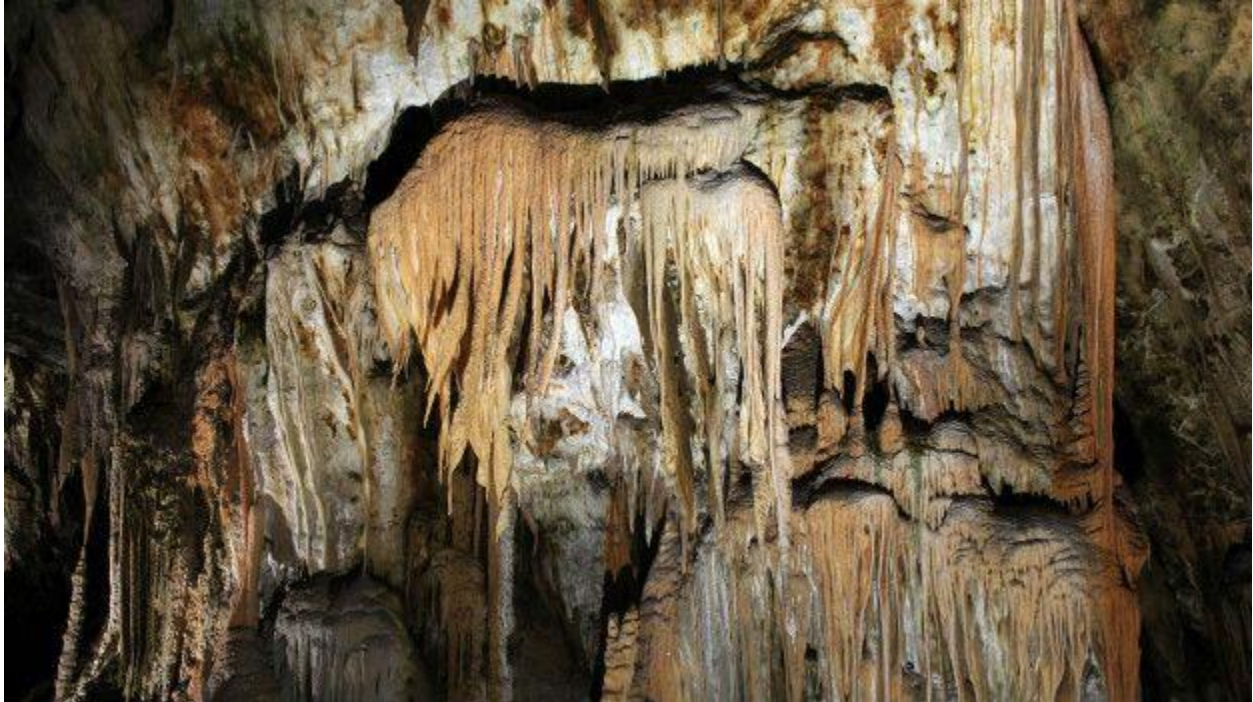
Còn được gọi là "nhân ngư" do lớp da trắng nhợt, cá proteus có thể sống tới hơn 100 năm, nhịn ăn được 14 năm; chúng sinh sống ở những hốc sâu nhất trong các hang động.

Chúng tôi ra khỏi mạng lưới nhằng nhịt ở Postojna, một trong những cụm hang động núi đá vôi dài nhất thế giới.

Cụm hang động Postojna

Cuộc thám hiểm hồi cuối tháng Sáu đã khám phá ra một hệ thống dài 24km, thậm chí có thể dài tới 31 km nếu Postojna nối được sang cụm hang động Planinska kế bên bằng một ngách nối mà hiện người ta vẫn chưa tìm thấy.

Đẹp như tiên cảnh, nơi đây khiến người ta phải sửng sờ trước những mảng đá và nhũ đá có màu sắc, hình dạng và những kích cỡ kỳ lạ. Đó là những hình khối từ mảnh mai như sợi mì ống cho tới những cột đá chót vót cao tới 17m mà thiên nhiên đã phải mất tới 14.000 năm để kiến tạo.

Image copyright Simon and Susan Veness

Trước đó, chúng tôi đã trải qua hai giờ khám phá phong cảnh lạ lùng trên quãng đường 2km đi bằng tàu hoả trong khu vực rộng lớn này, từ động này sang động khác, từ ngách này tới ngách khác, với những cảnh kỳ thú, những cột đá vôi bị xói mòn, bị xâm thực, bị nước mưa, các trận động đất và thậm chí bị cả những trận gió bão xé. Đây là dịch vụ đường sắt được thiết kế từ thời thập niên 1920, dành riêng cho khu hang động này.

Vòm động cuối cùng thật ấn tượng, được gọi là Phòng Hoà nhạc, từng là nơi tổ chức những buổi trình diễn lớn hồi thế kỷ 19 và đầu thế kỷ 20 do nó tạo độ vang âm tuyệt vời.

'Phòng Hoà nhạc' với sức chứa 10.000 người đã từng mê hoặc nhiều gương mặt nổi tiếng như Hoàng đế Thánh chế La Mã Archduke Ferdinand I, Hoàng đế Áo Franz Joseph và Thủ tướng Phát xít Ý Benito Mussolini. Ngày nay, thỉnh thoảng vòm động này vẫn được dùng làm nơi biểu diễn âm nhạc.

Từ đây, hướng dẫn viên Miran dẫn chúng tôi rời khỏi những lối thông thường có đèn chiếu sáng để đi bộ, tiến vào những chỗ sâu hơn, nơi dòng sông Pivka vốn đã tạo nên hàng loạt các hang động này đang âm thầm sủi bọt.

Nơi đây, nằm dưới mặt đất 110m, là thế giới không chút ánh sáng và khó hình dung của nhân ngư proteus cùng các sinh vật hiếm lạ của tầng nước ngầm, như các loài cá, tôm và thậm chí cả nhện.

Image copyright Image caption Để nhìn được nhân ngư proteus, ta cần phải chiếu đèn pin xuống mặt nước trong hang động tối om

Postojna được biết đến như cái nôi của sinh học hang động, môn khoa học nghiên cứu về hệ thực vật, động vật sinh sống ở tầng nước ngầm, kể từ khi nhà thám hiểm địa phương Luka Čec phát hiện ra loài bọ hang động ở đây vào năm 1831. Kể từ đó, các nhà khoa học đã xác định được ở đây 114 loài đặc hữu - bao gồm cả loài nhân ngư kỳ lạ proteus - và một loạt các động vật thời tiền sử như gấu hang động, linh cẩu và thậm chí tê giác, vốn sống từ trước cả Kỷ Băng hà cuối cùng.

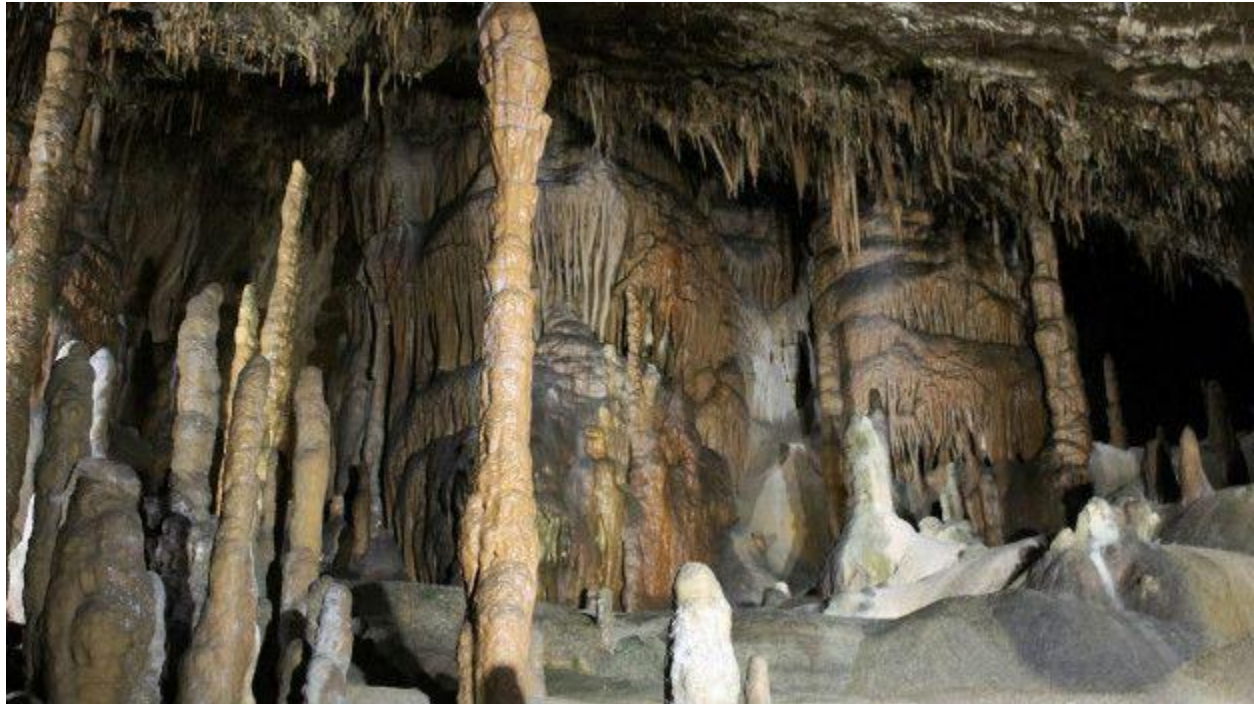
Nếu tắt đèn trên mũ bảo hiểm đi, bóng tối âm âm đè xuống khiến ta thấy rợn người. Vậy mà trong lần đầu thăm dò hang ở quy mô lớn vào năm 1818, đoàn thám hiểm khi đó đã chỉ dựa vào ánh sáng hắt ra từ những ngọn nến và sự gan dạ đến khó tin.

"Này, nghe này," Miran nói khi chúng tôi đi qua dãy nhũ đá trông như một cái đàn ống. Anh gõ nhẹ lên những cột rỗng mảnh khảnh theo những nhịp điệu đầu tiên trong bài Smoke on the Water của ban nhạc rock Deep Purple. "Đây

mới là nhạc rock thứ thiệt này,” anh ngoác miệng cười khiến mọi người phấn chấn theo.

Postojna chỉ là một trong loạt 23 hang động ta có thể khám phá trong vùng núi đá vôi của Slovenia, nơi tạo nên miền tây nam có bề dày lịch sử của nước này, cũng là nơi có những điểm định cư thời tiền sử từ hơn 5.000 năm trước. Nơi đây, các con sông và hồ nước ngầm đã tạo nên các cảnh đẹp dưới lòng đất và thu hút hơn một triệu lượt du khách mỗi năm.

Image copyright Simon and Susan Veness

Cụm hang động Skocjan

Cách Postojna khoảng 30km về phía tây nam là khu hang động Skocjan, tuy không phát triển bằng nhưng cũng rất đẹp. Đây là Địa điểm Di sản Thế giới của Unesco, được mệnh danh là “Grand Canyon ngầm”, là một thế giới ngầm của những vách đứng khổng lồ.

Đây là nơi khiến ta có cảm giác như mình lọt vào một thế giới điên rồ vừa như cảnh trong tác phẩm của nhà văn chuyên viết truyện viễn tưởng Jule Verne, vừa như cảnh trong những bộ phim của đạo diễn “Chúa tể của những chiếc nhẫn”, Peter Jackson.

Nằm sâu cách mặt đất hơn 120m, sương khói mịt mù từ dòng sông ngầm bọt tạo ra một khung cảnh huyền hoặc với những vách núi dựng đứng, những khúc quanh với ánh sáng rực rỡ kỳ quái.

Tại hang Thunder Canyon, lớn nhất trong số bốn hang động chính, có một mái che nhô ra ở độ cao có thể nuốt chửng một toà nhà 45 tầng. Bên dưới là cây cầu Cerkyenik dài 14m vắt ngang qua dòng sông Reka ngầu bọt, một kỳ tích xây dựng được phỏng theo cây cầu Khazad-dum của cây bút trứ danh người Anh trứ danh Tolkien.

Cái lạnh trong không khí, thường ở 10 độ C, trở nên buốt giá hơn vì độ ẩm 95% do nước sông phun trào, tạo cho hẻm núi một cảm giác trống rỗng ma quái.

Image copyright Borut Lozej

Trong bóng tối lờ mờ, chúng tôi chỉ dám bước thử lên một bậc trong số các bậc thang đá do những người đầu tiên qua đây đục chìm vào phía rìa ngoài của vách đá, bằng chứng cho thấy đã từng có một nhóm thám hiểm đi qua lối này vào năm 1851.

Trở lại vách đá chính, chúng tôi thoát ra theo chỗ nứt rộng 15m ở đáy một hố sâu, nơi dòng sông Reka từng điên cuồng đục thủng lớp đá vôi mềm rồi đổ vào hệ thống hang động phía xa sau lưng chúng tôi.

Cụm hang động Predjama

Điểm dừng chân cuối cùng của chúng tôi là cụm hang động Predjama, cách Skocjan 40km về phía đông bắc và chỉ đi quá Postojna 10km.

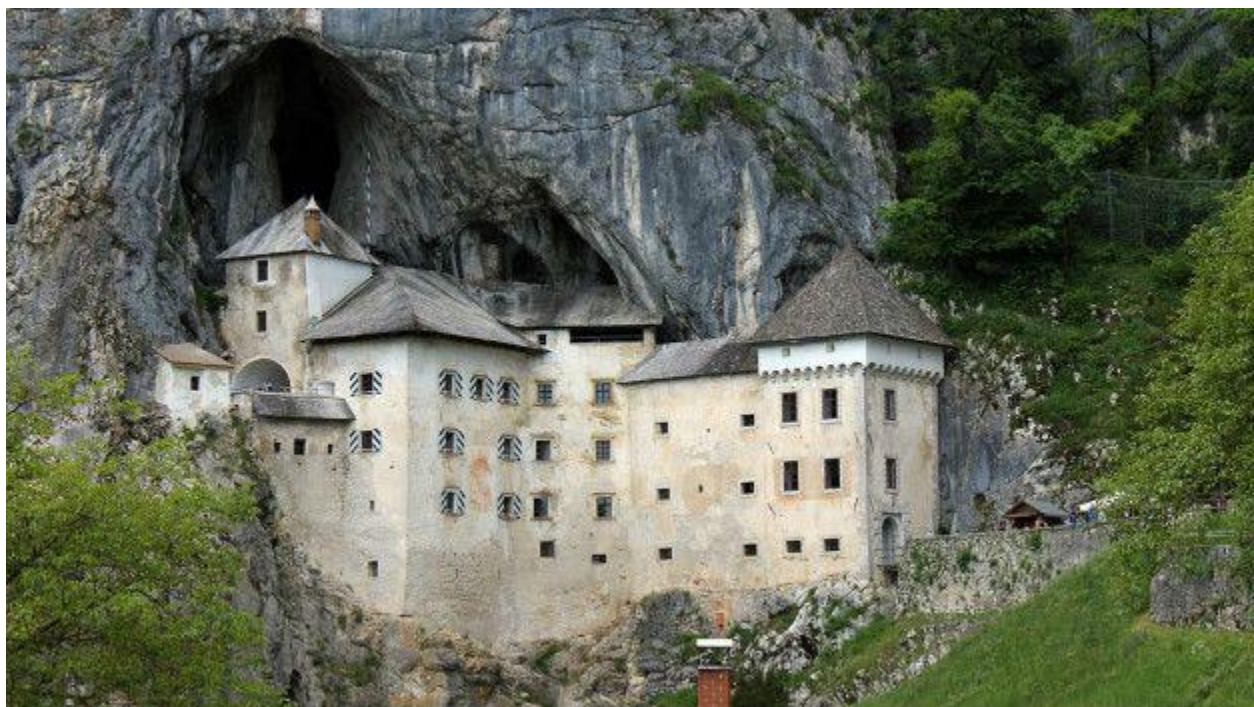
Dù kém phát triển hơn cả Postojna lẫn Skojcan nhưng nơi này khiến người ta phải trầm trồ vì vẻ đẹp phong cảnh của nó.

Một lâu đài 700 năm tuổi kể dựa vào ngọn núi nơi có cửa hang khổng lồ. Đây chính là một biểu tượng rực rỡ cho kỹ thuật xây dựng thời Trung Cổ. Lâu đài và hang động thiên nhiên là những thực thể khác biệt, nhưng với bàn tay con người, chúng hoà quyện vào nhau một cách hài hoà, duyên dáng.

Bị xuyên thủng bởi dòng sông Lokva chảy ngầm trong lòng đất dưới vách đá cheo leo bao quanh toà lâu đài, những vực sâu của Predjama chỉ có thể được khám phá với các tour du lịch nhóm nhỏ, được trang bị đầy đủ thiết bị thám hiểm hang động.

Tuy nhiên, bản thân toà lâu đài đã là một nơi rất hấp dẫn để tìm hiểu về cuộc sống thời thế kỷ 15, nơi vẫn còn những đồ đạc, cách bài trí nhà bếp thời đó, và - ngay cả trong những ngày đầu hè - cái cảm giác lạnh lẽo như ở trong hang.

Tại đây, chúng tôi được nghe kể về Robin Hood của Slovenia, hiệp sĩ Erazem Lueger, một anh hùng dân gian chuyên bảo vệ dân nghèo Hungary trong các cuộc giao tranh với nước Áo thời gian từ 1477 đến 1488.

Image copyright Image caption Lâu đài Predjama đến nay đã được 700 tuổi

Chuyện kể rằng Lueger hồi 1483 đã dùng toà lâu đài và hang động này làm căn cứ địa chống lại hoàng đế Áo. Ông dùng lối vào bí mật bên trên hang làm

đường tiếp tế lương thực khi bị vây hãm suốt một năm ròng. Tuy nhiên, cuối cùng, một người hầu đã phản bội và tiết lộ nơi ẩn náu của ông, khiến ông bị giết chết một cách bi thảm – một khẩu thần công đã câu trúng nhà vệ sinh của chàng hiệp sĩ trong toà lâu đài, nơi không được bảo vệ kỹ càng.

Bạn cần biết

Hang Postojna: Cứ mỗi giờ có một tour du lịch kéo hai tiếng nếu là mùa cao điểm (từ tháng Năm đến tháng Chín, 9 giờ sáng tới 5 giờ chiều), bốn lần một ngày trong thời gian từ tháng Tư đến tháng Mười, và ba lần một ngày từ tháng Mười Một đến tháng Ba.

Các tour có hướng dẫn viên tháp tùng tới khu vực hang động sâu hơn phải được đặt trước ít nhất ba ngày và chỉ phục vụ các nhóm từ ba đến mười người. Khách tham quan sẽ được cung cấp trang phục bảo hộ. Postojna là hệ thống hang động duy nhất có lối vào dành cho người khuyết tật.

Hang Predjama: Lâu đài mở cửa từ 9 giờ sáng đến 6 giờ chiều trong mùa cao điểm (từ tháng Năm đến tháng Chín), từ 10 giờ sáng đến 5 giờ chiều trong thời gian từ tháng Tư đến tháng Mười, và từ 10 giờ sáng đến 4 giờ chiều trong thời gian từ tháng Mười Một đến tháng Ba.

Các tour tham quan hệ thống hang động ngầm phục vụ từ tháng Tư đến tháng Mười và phải đặt trước. Các tour này đòi hỏi khách phải có đủ thể lực và không thích hợp cho trẻ em. Dịch vụ xe buýt đưa đón miễn phí qua lại giữa Postojna và Predjama trong tháng Bảy và tháng Tám sẽ phục vụ các du khách mua vé thăm cả hai địa điểm.

Hang Škocjan: Cứ mỗi giờ có một tour tham quan dài hai tiếng có hướng dẫn viên đi kèm trong mùa cao điểm (từ tháng Sáu đến tháng Chín, 10 giờ sáng tới 5 giờ chiều), ba lần một ngày trong các tháng Tư, Năm và Mười, và hai lần một ngày trong thời gian từ tháng Mười Một tới tháng Ba.

Nếu trả thêm 5 euro, du khách sẽ được đưa đi tham quan thêm một phần sông Reka chảy ngầm dưới lòng đất.

Sr:BBC